

מק"ב בשם בית יעקב סנ"ז. א"ר או"ח שם סק"ו. וכ"כ בפמ"ג (מ"ז) שם סק"ב) פוסק שעל משקה הריף מברכים ברכה אחרונה גם בפחות משיעור.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: לדבר הריף יש תכונה מיוחדת – שהוא פועל ונרגש בכל המאכל, ולכן אינו בטל [ע"ד ובדוגמת דבר המעמיד, ברי', התיכה הראוי' להתכבד (ראה אנציק' תלמודים בערכם. וש"נ) וכיו"ב]. ולכן, אם לימוד ה"משהו" דפנימיות התורה יהי' באופן שהדבר יהי' נרגש בכללות ההנהגה במשך כל היום – אזי אסתפק גם ב"משהו"!!!... אבל – כאמור – "משהו" זה צריך להיות הריף, דבר ההמעמיד, והתיכה הראוי' להתכבד – לא בהצנע לכת!

מובן ופשוט שאין הכוונה בכל הנ"ל לאמירת "מוסר" – שהרי הסיד הנני ולא "מוסר"ניק".

[הרב שפירא: גם אנו זקוקים לשמיעת מוסר, זה מביא תועלת גדולה, קבלתי תועלת מגדולה משיחתנו זו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: ה"ו, כאשר רוצים לומר מוסר למישהו – צריכים ללכת אליו, ולא להיפך – מכבדים אותי בביקור כדי שאומר "מוסר" – ח"ו!].

אלא הכוונה היא לגלות שכת"ר ידעו שיש בידם הרשות והיכולת, הציווי והנתינת-כח לעורר את כל בני' לענין חדש, כולל – לעסוק בלימוד פנימיות התורה.

וענין זה הוא בבחינת "מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש" (ראה בהנסמן בלקו"ש חי"ט ע' 252..): הכל יודעים מ"ש בהקדמת הרח"ו ז"ל אודות הצורך והנחיצות דלימוד פנימיות התורה, הכל יודעים מ"ש הגר"א בפירושו למשלי שכל רב בישראל חייב ללמוד פנימיות התורה כדי שיהי' בטוח שיכוין לאמיתתה של תורה, ואעפ"כ, עד עתה לא יצאו ב"קול-קורא" לעורר אודות לימוד פנימיות התורה. ולכן, יציאתם של שני הרבנים הראשונים בקול-קורא כזה, תהי' בבחינת "מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש", ענין של חידוש.

הרב אליהו: עה"פ בפרשתנו (כה, יא.) "וישכב במקום ההוא" איתא במדרש (כ"ר פס"ח יא. וראה גם שם פע"ד, יא.) "כאן שכב, אבל כל כ' שנה שעמד בביתו של לבן לא שכב (כדכתיב) (בפרשתנו לא, מז) "ותדד שנתי מעיני" – יפ"ת לב"ר שם (פס"ח). וראה גם מת"כ לב"ר פע"ד שם), ומה הי' אומר (בלילה, כיון שלא שכב, ואמרינן במסכת אבות (פ"ג מ"ד) הניעור בלילה ומפנה לבו לבטלה הרי זה מתחייב בנפשו – מת"כ לב"ר שם.) – כל ספר תהלים". ושואלים על זה: הרי לדעת האריז"ל (בפרע"ח שער הנהגת הלימוד כתב: ובלילה לא תקרא מקרא. וכ"כ גם בסידור האריז"ל (להרש"ש) סדר הלימוד באשמורת. כוננת הלימוד (ליל ששיו). ק"ש שעל המטה. שו"ע האריז"ל תוספת שבת ס"א שם ס"ז. וראה בהערה הבאה.) (ועוד) אין לומר תהלים בלילה? – ואיתא בספרים שבלילה למד יעקב אבינו קבלה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: לאחרי חצות הלילה – מותר לומר תהלים לכל הדעות (בשו"ת חיים שאל (להחיד"א) ח"ב סכ"ה (הובא בהגהות מראה כהן לשו"ע האריז"ל (ירושלים תשכ"א) שם ס"ז אות טו) כתב והרב האריז"ל וצ"ל הזהיר שלא יקראו מקרא בלילה. וההולכים אחרי ההדרי"ם מנהגי האריז"ל וצ"ל אין קורין אפי' אחר חצות מקרא, וזה פשוט אבל